

L'Església i les lleis civils

Víctor Gayà, escriptor

Marie Balmory visita per primera vegada Marc Lacan, monjo benedictí germà de Jacques Lacan, el conegut psicoanalista. És Divendres Sant i Marie està enfredorida. El monjo la rep amablement i li ofereix un cafè. Ella se'n sorprèn perquè és dia de dejuni, però pensa que l'hospitalitat ha prevalgut per damunt de la regla. Al poc temps Marc apareix amb una cafetera i dues tasses, la qual cosa encara la sorprèn més: ell també se'n servirà, malgrat ser dia de dejuni. En efecte, omple les dues i li'n dóna una. Parlen una bona estona animadament; el temps els ha passat volant i és hora d'acomiar-se. Ella allarga el braç cap a la safata per deixar-hi la tassa buida. Llavors s'adona que la tassa del monjo encara és plena, com si se n'hagués simplement oblidat.

Això ho conta Marie Balmory en el llibre *El monjo i la psicoanalista* (Fragmenta Editorial) i tot seguit comenta: «Havia guardat el seu dejuni sense implicar-m'hi; sense cap coacció per a mi, cap lliçó, ni tan sols un signe que jo hagués hagut de veure. El dejuni era assumpte seu, no meu. Però no havia refusat posar una tassa per a ell, davant per davant de la que m'havia ofert a mi, en un gest d'extrema delicadesa.»

Postures com la del monjo Marc Lacan no són, per desgràcia, freqüents en l'Església Catòlica oficial. Més bé al contrari. L'Església vol fer combregar tothom amb els mateixos principis, amb la mateixa moral, amb el mateix calze. Tant si són creients com si no ho són; tant si són convençuts practicants com si són mers usuaris de les seves instal·lacions i performances rituals. Els exemples estan en la ment de tots i adesiara irrompen en els mitjans de comunicació. L'Església vol intervenir en la legislació civil: en la d'educació, en la del matrimoni, en la de l'avortament o en la de l'eutanàsia. La qual cosa vol dir que l'Església necessita intervenir en les lleis humanes per tal que la redempció cristiana sigui possible. I també vol dir que els seus seguidors necessiten recolzar-se en les lleis humanes per accedir a la gràcia divina. Quina manca de fe representa aquesta postura!: no es confia en Déu, per això es vol fermar la llei humana. Tampoc l'Església confia en si mateixa; no confia en el seu apostolat ni en el seu testimoni. Per això necessita de les lleis civils; i és que amb el tracte amb les lleis civils l'Església encara sent que té poder; i en té, de poder, però no té autoritat. Si tengués autoritat i credibilitat li bastaria amb la seva pròpia paraula i els creients omplirien els seus temples, però els seus temples estan buits, a tot estirar, es mig omplen amb el retorn de l'evangelització americana. Si tenguessin autoritat i credibilitat els creients seguirien la seva moral, i és evident que no la segueixen. L'Església manté el poder però fa temps que ha perdut l'autoritat, i diu defensar la fe però no té credibilitat; per això s'aferra a la norma, al manament i, si pot, a la llei.

I, el que és pitjor, vol imposar un model social i moral per a tothom, igual per als practicants que per als agnòstics. Vol imposar a tothom i per llei l'assignatura de religió, la conducta sexual i la prohibició de morir sense patir. El president de la Conferència Episcopal es va manifestar contra el moviment del Dret a Morir Dignament dient que Crist no va perdre la dignitat pel patiment de la seva mort. Quina supèrbia per a un creient voler-se comparar amb Crist! I quina indecència per a un no creient obligar-lo a patir contra la seva voluntat i per una causa que no és la seva.

És cert que qui estudia la religió, qui manté la castedat o rebutja que se li ajudi a morir, no és ni més ni menys digne que aquell que fa el contrari, però tot plegat són opcions personals; el que no entén l'Església és que quan es parla de dignitat és perquè se l'associa a un dret que no obliga ningú. Mor dignament aquell que tria la manera morir i no mor dignament qui és obligat a fer-ho en unes determinades condicions imposades.

L'Església hauria de fer com el monjo Marc Lacan: posar un calze i una tassa de cafè damunt la taula i que cada un, segons la seva consciència i convicció, que triï la beguda i la manera de prendre-la. La delicadesa del monjo no cercava despertar la fe a qui no la té, la delicadesa no promou la fe, però sí la credibilitat.